

Rafał Bernard

ZIMOWY SPIS NIETOPERZY NA POMORZU ZACHODNIM W 1994 ROKU

Winter bat census in Western Pomerania in 1994

Abstract

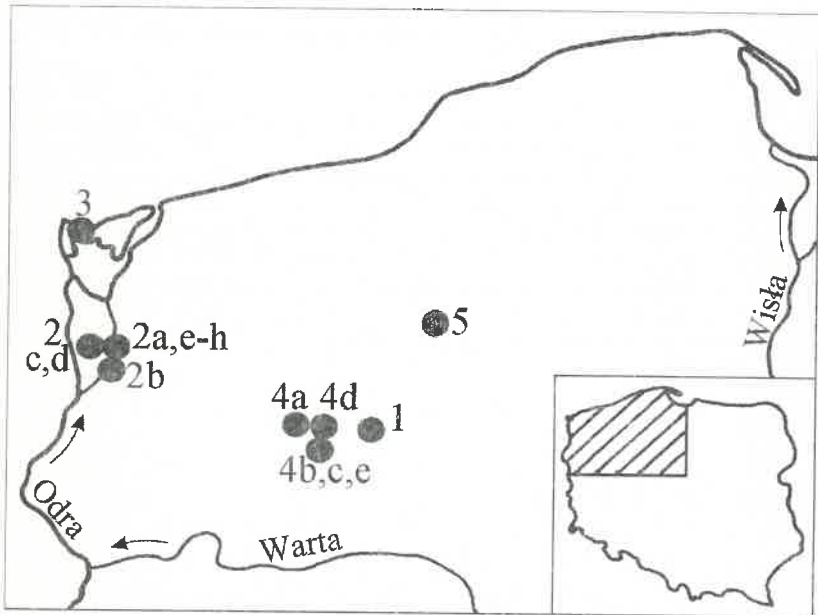
During the 1994 winter bat census, 751 individuals of 6 species were recorded in 19 locations in Western Pomerania (Tab. 1, Fig. 1). The winter colony of bats in Strzalinie is the largest in number in this region and one of the largest in the whole country. Worth noting are the records of *M. myotis* from Śmiadowo, Szczecin, and Świnoujście which show that this species occurs all the way north to the Baltic coast. Also, repeated wintering of *B. barbastellus* in Szczecin is important because of very rare and spotty occurrence of this species in Western Pomerania. Especially interesting is the record of a winter colony of *P. pipistrellus* (at least 12 individuals) in an old fort in Świnoujście as this species is only exceptionally observed in Poland during the winter.

KEY WORDS: *Chiroptera*, hibernation, Northern Poland

W ramach corocznego liczenia zimujących w Polsce nietoperzy, członkowie Poznańskiej Terenowej Grupy Chiropterologicznej przeprowadzili w dniach 30.01. - 12.02.1994 kontrole w 19 obiektach na Pomorzu Zachodnim. Na obszarze tym znaleziono 751 osobników należących do 6 gatunków (tab. 1, ryc. 1). Największą zimową kolonię nietoperzy na tych terenach i jedną z najbardziej licznych w kraju, tradycyjnie stwierdziliśmy w podziemiach fortyfikacji w Strzalinach. Jednakże liczebność kolonii była wyjątkowo niska w porównaniu z latami 1989-93 (Bernard et al. 1991, dane niepubl.). Fakt ten jest zapewne związany z bezmyślną ingerencją człowieka: w jednej z komór znaleźliśmy pozostałości wielkiego ogniska, a zapach spalenizny wyczuwalny był w dużej części podziemi.

Tegoroczne liczenie przyniosło kilka wartościowych obserwacji. Należą do nich zwłaszcza stwierdzenia nocka dużego *Myotis myotis* ze Śmiadowa, Szczecina i Świnoujścia, wskazujące wraz z innymi znanymi stanowiskami letnimi i zimowymi (Bernard, w przyg.), że ten gatunek występuje na całym obszarze Pomorza. Także notowana już od kilku lat obecność mopska *Barbastella barbastellus* w Szczecinie (Bernard et al. 1990, dane niepubl.)

jest cenna ze względu na bardzo rzadkie i plamowe występowanie tego gatunku na ziemiach pomorskich. Godne podkreślenia jest również stwierdzenie karlików malutkich *Pipistrellus pipistrellus* w starym forcie w Świnoujściu, gdzie tworzą zimową kolonię (w 1994 roku min. 12 osobników) w podwójnej ścianie z niezwykle wąskimi otworami wejściowymi! Gatunek ten znajdowany jest zimą w Polsce jedynie wyjątkowo (Urbańczyk 1991, Gólski 1992).

Ryc. 1. Rozmieszczenie skontrolowanych stanowisk. Oznaczenia liczbowe jak w tab. 1

Fig. 1. Distribution of the controlled localities. The numbers of localities are the same as in tab. 1

Podziękowanie: za udział w liczeniach składam serdeczne podziękowania Juliuszowi Samolągowi, Antoniemu Jeziorskiemu, Magdalenie Karbowskiej - Dziegielewskiej, Krzysztofowi Dziegielewskiemu i Andrzejowi Gawlakowi.

Tab. 1. Wyniki zimowego spisu nietoperzy na Pomorzu Zachodnim w 1994 roku. Dla wszystkich stanowisk podano kwadraty siatki UTM. Objasnienia skrótów: M.m. - *Myotis myotis*, M.n. - *Myotis nattereri*, M.d. - *Myotis daubentoni*, P.ar. - *Plecotus auritus*, P.p. - *Pipistrellus pipistrellus*, B.b. - *Barbastella barbastellus*, indet. - gatunek nieoznaczony

Tab. 1. The results of winter bat census in Western Pomerania region in 1994. All localities are given in UTM-grid. Abbreviations' explanation: M.m. - *Myotis myotis*, M.n. - *Myotis nattereri*, M.d. - *Myotis daubentoni*, P.ar. - *Plecotus auritus*, P.p. - *Pipistrellus pipistrellus*, B.b. - *Barbastella barbastellus*, indet. - indetermined species; schron - shelter, bunkier - bunker, fort - fort, podziemia - undergrounds, piwnica - cellar

Stanowisko Locality	UTM	M.m.	M.n.	M.d.	P.ar.	P.p.	B.b.	In- det	E
1. Strzalinę - podziemia	WU 89	143	151	84	65	-	-	10	453
2. Szczecin									
a. Goćław IV - schron	VV 72	15	22	21	3	-	-	-	61
b. Źródło - schron	VV 71	3	18	33	3	-	2	1	60
c. Las Arkoński I - schron	VV 62	-	6	4	6	-	-	2	18
d. Las Arkoński II - schron	VV 62	1	2	-	4	-	-	-	7
e. Goćław III - schron	VV 72	-	1	4	-	-	-	-	5
f. Goćław I - schron	VV 72	2	1	-	-	-	-	-	3
g. Goćław V - schron	VV 72	-	2	-	-	-	-	-	2
h. Goćław II - schron	VV 72	-	1	-	1	-	-	-	2
3. Świnoujście									
a. Uznam - Fort	VV 57	3	25	22	-	-	-	4	54
b. Wolin - Fort	VV 57	3	18	16	1	12	-	2	52
c. Bunkier	VV 57	-	-	-	-	1	-	-	1
4. Drawieński Park Narodowy i okolice									
a. Drawnik - piwnica	WU 59	1	2	1	5	-	-	-	9
b. Moczele - piwnica	WU 68	-	-	-	4	-	-	-	4
c. Pustelnia - bunkier	WU 68	-	-	-	4	-	-	-	4
d. Jelenie - piwnica	WU 69	-	-	-	3	-	-	-	3
e. Pustelnia - piwnica	WU 68	-	-	-	2	-	-	-	2
5. Śmiadowo									
a. Bunkier z podziemiami	XV 04	1	4	1	3	-	-	1	10
b. Bunkier	XV 04	-	-	-	1	-	-	-	1
Łącznie - Total		172	253	186	105	13	2	20	751
%		22,9	33,7	24,8	14,0	1,7	0,3	2,6	

LITERATURA

- BERNARD R., GLAZACZOW A., SAMOŁĄG J. 1991. Overwintering bat colony in Strzalinę (North - Western Poland). Acta zool. cracov. 34,2: 453-461.
- BERNARD R., JURCZYSHYN M., URBANŃCZYK Z. 1990. Zimowy spis nietoperzy w Polsce Zachodniej w roku 1990. Lub. Prz. Przyrodn. 1,4: 3-8.

GÓLSKI Z. 1992. Zimowisko nietoperzy w Świeciu. Lub. Prz. Przyrodn. 3,4: 29-30.

URBAŃCZYK Z. 1991. Rezerwat Nietoperek. Wyd. Lubuskiego Klubu Przyrodników, Świebodzin, 24 ss.

Adres autora:

Zakład Zoologii Ogólnej UAM

ul. Fredry 10

61-701 Poznań